

Vergeforeningen Følgesvennen
v/ Hilde Krogh
Friis Gate 6
0187 Oslo

**Justis og Beredskapsdepartementet
Innvandringsavdelingen
Postboks 8005
0030 Oslo**

Deres Ref:14/3814

Vår Ref:

Dato: 01. 10 2014

Høring – Endringer i Utlendingsforskriften (Heving av underholdskravet og ny hjemmel for unntak)

Vergeforeningen Følgesvennen viser til høring datert 26.06.14 om endringer i utlendingsforskriften, heving av underholdskravet og ny hjemmel for unntak. Vi takker for muligheten til å komme med synspunkter på forslagene.

Vergeforeningen Følgesvennen

Vergeforeningen er en frittstående organisasjon for verger og representanter for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger.

Våre uttalelser i denne saken baserer seg på en bred og variert erfaringsbakgrunn hos våre medlemmer når det gjelder ulike type vergeoppdrag. En stor andel av Vergeforeningens medlemmer er i dag representanter for enslige mindreårige asylsøkere i transittfasen. I tillegg har flere mangeårig erfaring som verger for enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger. Flere har også erfaring som fullmektig for unge flyktningee etter at de har fylt 18.

Vergeforeningens hovedkonklusjoner:

Vergeforeningen støtter ikke endringer til utlendingsforskriften (15.oktober 2009 nr 1286) om heving av underholdskravet og ny hjemmel for unntak, og vil i høringsuttalelsen nærmere begrunne følgende punkter:

1. Hvordan heving av underholdskravet ekskluderer unge flyktninger fra å søke om familiegjenforening og kan bryte med barnekonvensjonen art. 22.
2. Hvordan unntakene etter Vergeforeningens vurdering ikke er tilstrekkelig som oppmykning for sårbare grupper som tidligere enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger.

1.

I henhold til forslaget til endringer i utlendingsforskriften er hovedformålet med underholdskravet at partene skal være selvforsørgende og ikke ha behov for økonomisk bistand fra staten. Vergeforeningen mener at unge flyktninger som kom til landet som enslige mindreårige, hører til en av de gruppene som rammes uforholdsmessig hardt dersom den nye bestemmelsen innføres da de aller fleste ikke vil ha noen mulighet til å innfri det lønnskravet som stilles.

Vi vil i denne forbindelse spesielt rette oppmerksomheten mot de tidligere mindreåriges rettigheter knyttet til artikkel 22 i barnekonvensjonen. I denne artikkelen presiseres det at myndigheter skal yte og påse at enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger får beskyttelse og hjelp på lik linje med alle andre barn som befinner seg i riket. Enslige mindreårige har akkurat de samme rettighetene som andre barn i Norge, og artikkel 22 presiserer videre at myndigheter skal yte assistanse og hjelp til oppsporing av foreldre og familie. Vergeforeningen mener at forslaget om å heve inntektskravet er et tiltak i strid med forpliktelsene satt ut i barnekonvensjonen artikkel 22. For enslige mindreårige flyktninger som søker gjenforening etter fylte 18 år med nær familie vil den reelle muligheten for en slik gjenforening være nærmest uoverkommelig dersom inntektskravet heves.

Utdanning er avgjørende for deltakelse i arbeidslivet i Norge i dag. Mange mindreårige som ofte kommer til Norge med begrenset utdanning fra hjemlandet og som i tillegg må lære seg norsk, vil ha mange år foran seg med studier før de eventuelt får en jobb hvor de vil motta lønn etter lønnstrinn 24. Disse årene vil de unge flyktingene som regel måtte basere seg på lån og stipend fra Lånekassen. Beløpet mottatt fra Lånekassen ligger langt under inntektskravet. Selv med en ekstra deltidsjobb vil det være vanskelig å nå det foreslåtte inntektskravet på 304 500 kroner. Dette vil ekskludere også ressurssterke unge flyktninger som studerer og kanskje også jobber ved siden av, men som til tross for dette ikke har høy nok inntekt til å søke om familiegjenforening.

Barnekonvensjonen er tydelig på at kontakt med familie og foreldre er en svært viktig rettighet for barn i verden i dag. Gjenforening med nærmeste familie er for de aller fleste av særdeles stor betydning. Mange av de barna og unge Vergeforeningen møter har store emosjonelle og psykiske plager knyttet til vold og konflikter i hjemlandet og til umenneskelige betingelser og behandling under reisen. Ikke minst opplever verger mye uro og frykt knyttet til tanker om familien og deres situasjon i hjemlandet. Håpet om å kunne gjenforenes med familien er en sterk drivkraft i mange av de unges liv.

Som Vergeforeningen påpeker i sin veileder rettet mot dem som er verger for unge enslige flyktninger i bosettingsfasen, så byr overgangen fra det å være mindreårig til ung voksen på særlige utfordringer for en flyktning. I tillegg til å skulle orientere seg i et fullstendig fremmed system samt søke å ta igjen tapt skolegang og lære et nytt språk, er det faktum at de aller fleste står enda mer alene enn for eksempel barnevernsbarn som har vokst opp i Norge med en viss kontaktflate (2013, s. 78). I følge en verge er de unge flyktningene *"... utrolig villig til å lære og til å prøve å tilpasse seg nye forhold. Men mange er veldig ensomme. De har ingen familie her, de har venner i samme situasjon som oppleves som søsken, men de får veldig sjelden norske venner, de lever alltid litt på siden. Vi har ingen mulighet til å begripe hvordan det er å være så alene. Det ligger på mange av dem hele tiden"* (ibid., s. 7).

Det sier seg selv at retten til familiegjengenforening og muligheten til å realisere denne retten, er særdeles viktig for dem som har måttet forlate sin familie i ung alder og som i Norge sliter med opplevelser av ensomhet og savn.

2.

Departementet foreslår at det kan gjøres unntak dersom sterke menneskelige hensyn tilsier det, men dette unntaket er underlagt hovedformålet med endringene om at partene skal kunne forsørge seg selv uten økonomisk bistand fra staten. Etter Vergeforeningens vurdering ekskluderer dette de tidligere mindreårige. Det kan være sterke menneskelige hensyn som antyder grunn til unntak, men en ung flyktning vil sjelden ha mulighet til å forsørge familiemedlemmer uten hjelp fra staten. Vergeforeningen stiller her spørsmål ved hvorfor de tidligere mindreårige, som i utgangspunktet er i en vanskelig situasjon, skal belastes ytterligere når dette er et krav som aldri ville vært aktuelt å kreve av andre norske ungdommer og unge mennesker. I tillegg mener vergeforeningen at unntakene i altfor sterk grad kun knyttes opp mot aktivitet i arbeidslivet, som sykepenger og svangeskapspermisjon. Etter Vergeforeningens mening må det også kunne gjøres unntak for utsatte grupper som ikke har noen mulighet til å leve opp til det kravet om lønnsinntekt som nå stilles.

Oppsummering

Statistikk på avslag i familiegjengenforeningssaker fra 2013 viser at de unge taper. Jo eldre referansepersonene er desto høyere prosentandel får godkjent sin søknad. For eksempel fikk 3 % av dem over 60 avslag på sin søknad, mens 37% av dem mellom 18 og 29 fikk avslag. Dette indikerer at de eldre har et mer stabilt og høyere inntektsgrunnlag. For de helt unge vil det økte inntektskravet utgjøre en uoverkommelig hindring. Dette innebærer at den formelle rettigheten til familiegjengenforening ikke vil la seg gjennomføre i praksis for denne gruppen. Verken de ressurssterke som er i utdanning og i etableringsfasen eller de unge med fysiske og psykiske plager vil ha en reell mulighet til å imøtekomme det inntektskravet som nå foreslås.

Vergeforening mener i konklusjon at de regelendringer som foreslås i utlendingsloven hindrer krav om like rettigheter og likestilling i det norske samfunn, og svekker rettsvern for minoriteter og minoritetsungdom.

Med vennlig hilsen,

Hilde Krogh
Leder
Sign.

Lene Cherize Haugland
Saksbehandler
Sign.